SVOBODNA SLOVENIJA

"ESLOVENIA LIBRE"

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 315759
Año (Leto) VIII (3) No. (Štev.) 37

BUENOS AIRES,
14. SEPTEMBRA (SEPTIEMBRE)

1950 - Año del Libertador General San Martín - 1950

CORREO ARGENTINO (Procedencia)
FRANQUEO A PAGAR
TARIFA REDUCIDA
Concesión Nº 3824
Víctor Martínez 50 - Buenos Aires

PRED ZASEDANJI V NEW YORKU

Te dni zasedajo v New Yorku zunanji ministri **USA, Anglije** in **Francije** na takozvani konferenci treh. Njih posveti bodo trajali teden dni in so uvod v zasedanje glavne skupščine **Združenih narodov**, ki se začne dne 19. septembra in bo to trajalo verjetno do srede decembra. Obe zasedanji sta letos izredno važni, kajti prvič po letu 1945 se vrše posveti v času, ko spet grme topovi na bojišču, tokrat na Koreji. Konferenca treh je ostanek tiste določbe potsdamskih dogovorov iz leta 1945, ko je bilo sklenjeno, da naj se zunanji ministri USA, Sovjetske zveze, Francije in Anglije sestajajo na redne konference štirih, da pripravijo mirovne pogodbe z Italijo, Nemčijo in Japonsko. Toda sovjeti so pri teh konferencah sodelovali samo prva tri leta in tako je bila sklenjena mirovna pogodba z Italijo in s sateliti Nemčije v drugi svetovni vojni. Ko so začeli pripravljati mirovne pogodbe z Nemčijo samo, pa so sovjeti sabotirali delo na konferencah štirih v tolikšni meri, da so se zastopniki USA, Francije in Angliej odločili delati naprej brez sodelovanja sovjetskega zunanjega ministra. Sovjeti tako na teh konferencah niso več navzoči, pač pa so še v organizaciji Združenih narodov in se bo letos tako glavne skupščine udeležil sam sovjetski zunanji minister **Višinski**, ki prihaja v New York z najštevilnejšo delegacijo.

Dnevni red konference treh obsega vsa tista vprašanja, ki so trenotno postavljena v središče svetovnih dogodkov. Kakor pišejo listi, stremi zastopstvo **USA** predvsem za tem, da se razčisti stališče treh glavnih zaveznikov do zadev v Aziji. **Bevin** pa s svojo delegacijo terja, da povedo zastopniki USA, v kolikšni meri menijo ameriške vojne sile podpreti vojaško moč držav, ki so se povezale v Atlantsko zvezo. **Francija** pa postavlja v ospredje vprašanje oborožitve zahodne nemške vojske in pa organizacijo evropskega gospodarstva, ki je uvod v povezavo Evrope v evropsko unijo.

Vojna na Koreji se razvija ugodno za sile Združenih nar., ki jim poveljuje ameriški general Mac Arthur. Toda glede priznanja kom. Kitajske in pa o položaju otoka Formoza, na katerem vlada kit. nacionalistična vlada maršala Čangkjaška; med USA in Anglijo stališče ni enotno. Anglija je kom. režim na Kitajskem že priznala in želi, da pridejo zastopniki kom. Kitajske tudi v UNO. O Formozi se drži angleška vlada obljube, ki je bila dana Kitajski na konferenci v Kairu leta 1943, ko je bilo sklenjeno, da prejme po zmagi nad Japonsko Kitajska ta otok. Ameriški zastopniki pa povdarjajo, da je otok še vedno japonski, ker po zmagi še ni mirovne pogodbe, ki edina more prenesti posest otoka na Kitajsko. Tudi je prenevarno prepuščati otok komunistom, dokler traja vojna s komunisti na bližnji Koreji. Po poročilih v ameriških listih pa je prevladalo v ameriških vodilnih krogih naziranje, da je še vedno dajati prednost nevarnostim, ki groze Evropi, pred dogodki, ki se razvijajo v Aziji.

Zato ameriška vlada ni izrečno proti vstopu kom. Kitajske v UNO, pač pa terja, da se to zgodi popolnoma ločeno od vojnih dogodkov na Koreji. Azija naj ureja svoje zadeve po željah azijskih narodov, ki se naj odločajo svobodno, vendar ne tako, kakor se to skuša opraviti na Koreji, kjer so komunisti prevzeli v svoje roke odločitev o usodi Korejcev. Ameriška politika stremi tedaj za tem, da podpre sleherno gibanje za svobodo azijskih narodov, ki hočejo biti neodvisni tudi napram Moskvi. Popuščanje napram komunistom, ki so ga pokazali Angleži, ko so pohiteli s priznanjem kom. režima v Pekingu, dosedaj Angležem samim ni prineslo drugega kot težave in prezir. Kom. vlada v Pekingu postopa z angleškimi diplomatskimi zastopniki tako poniževalno, da so ti zaprosili pred dnevi za potne liste in odhod iz Kitajske. Tudi terja ameriško javno mnenje vedno vztrajneje, da naj se angleška oborožena sila hitreje odloči za sodelovanje pri bojih na Koreji. Po treh mesecih angleška delavska vlada še ni poslala na Korejo več ko nekaj bataljonov, pa še ti so rabili dva meseca, da so prišli iz Hongkonga na Korejo.

Angleška delegacija zavrača te očitke — in Bevin jih je moral sam razlagati ameriškim časnikarjem, — da čuti angleška vlada težo nevarnosti drugod, kakor pa jo vidijo drugi. Atlantska obrambna skupina še vedno nima niti dovolj vojakov, niti dovolj orožja; oboje bi naj spet poslali iz USA. V ameriško vlado pa stopa te dni kot obrambni minister general **Marshall**, ki je bil med drugo svetovno vojno organizator ameriške vojne sile, ki je izsilila odločitev v Evropi. Tudi je on tisti, ki je vedno zagovarjal, da je komunizem nevarnejši v Evropi kot pa v Aziji. Toda v ameriških listih trde, da okleva angleška delavska vlada, ker še vedno prikrito upa v pomirjenje, ki ga naj pospeši med drugim tudi povečanje trgovinskih zvez med Anglijo in sovjeti. Pod delavsko vlado je že v letu 1949 trgovina s sovjeti presegla številko iz leta 1938. Letos nakazujejo statistike, da bodo sovjetski nakupi v Angliji še presegli vse dosedanje rekorde; sovjeti pa kupujejo v Angliji predvsem materijal za svojo vojno industrijo. Ko bodo tedaj angleški zastopniki na tej konferenci terjali večje ameriško prispevanje za obrambo Atlantske zveze, bo Acheson pač opozoril na anomalijo, ki obstoja v tem, da mora ameriška vojna produkcija kriti tisti izvoz, ki gre iz Anglije v Sovjetsko zvezo.

Francija sama zagovarja prav tako priznanje kom. režima na Kitajskem, ker pri tem računa na zmanjšanje kom. pritiska na Indokino, češ da bo lažje nadzirati dogodke ob meji Indokine z rednimi konzularnimi in diplomatskimi sredstvi kot pa brez njih. Nasprotovanje Francije proti misli, da bi Nemčija spet imela svojo vojsko, pa je zelo popustilo, odkar je bilo objavljeno, da bo ameriško poveljstvo zvišalo število svojih oboroženih sil v Nemčiji.

Med tremi zunanjimi ministri je tako na sporedu mnogo takih točk, ki morejo povečati trenje, ki že preveva v ameriških listih in pa v odgovorih listov in revij, ki jih ima angleška delavska vlada. Poleg tega bo ves čas in pa še pozneje na zasedanju glavne skupščine Združenih narodov sovjetski zunanji minister Višinski v svojih govorih podčrtal vse tiste momente, ki naj trenja med zahodnimi zavezniki povečajo. In propagandna moč njegovih govorov ne bo nepomembna v trenotku, ko vsakdo išče v besedah sovjetskih zastopnikov razloge za svoj strah ali vero.

Nemčija si ustvarja armado

Ko je pred tremi meseci **Sovjetska zveza** pognala severno korejsko vojsko na pohod proti jugu, so njeni diplomati hiteli zatrjevati, da na Koreji ni izbruhnila vojna; "demokratske sile" severa so krenile v državljansko vojno proti "reakcionarjem" na jugu, da izvedejo zedinjenje dežele pod enotno kom. vlado. Kakor podpirajo Rusi iz Sibirije in Mandžurije to severno korejsko vojsko, tako imajo v Evropi v Nemčiji sovjeti prav tako vse pripravljeno, da sprožijo enak pohod kom. vojska iz vzhodne Nemčije proti zahodni Nemčiji. Sicer so ponekod še naziranja, da sovjeti tega ne bodo storili, predno ne bodo ugotovili, kako velik uspeh so dosegli na Koreji, **vendar pa so ravno med nemškimi generali številni tisti strokovnjaki, ki pravijo, da ima vzhodna nemška kom. vlada že toliko vojakov in orožja, da more prav kmalu kreniti proti zahodu.**

ADENAUER V STALNIH TEŽAVAH Z LEVICO IN NA DESNI

Sedanja nemška vlada v **Bonnu** ima na razpolago samo policijo, ki spada pod kontrolo notranjega ministrstva. Ti redarji niso izvežbani za vojaške pohode; njih naloga je le ohranitev reda v notranjosti.

V sporazumu z zavezniškimi kontrolnimi organi je zato **dr. Adenauer**, predsednik zahodne nemške vlade, krenil na delo, da organizira posebno "varnostno" policijo, ki bi bila oborožena tako, kakor je posebna kom. policija v vzhodni Nemčiji. Nje naloga bi bila, da se ta organizira kot jedro bodoče oborožene sile, ki bi se prva postavila proti vdoru kom. vojska z vzhoda. V ta namen se je dr. Adenauer obdal s posebnim vojaškim sosvetom, ki mu načeluje general grof **Schwerin**. Ker Nemčija do sklenitve mirovne pogodbe ne more imeti vojnega ministrstva, bi ta sosvet pri predsedstvu vlade tvoril in vodil tisto delo, ki ga opravlja v rednih razmerah vojno ministrstvo. Toda proti temu se je dvignil notranji minister dr. **Heinemann**, ki je zagrozil, da bo odstopil, ako to ta policija organizirana izven notranjega ministrstva. Dasi še ni odstopil, se je dr. Heinemann že sešel z voditeljem opozicije, socialistom drjem **Schumacherjem.** Ako bi dr. Adenauer ne popustil, bi izbruhnila vladna kriza in v zahodni Nemčiji bi koncem leta — to je v najneugodnejšem mednarodnem položaju — morali na volitve.

Kriza v nemški vladi pa se vleče že od vsega početka; liberalna stranka, ki se naslanja predvsem na protestantske kroge, ima sicer na čelu države svojega moža — **drja Heussa** toda strah pred naraščajočim vplivom katoliškega dela zahodne Nemčije je tolikšen, da je ob sestavljanju vlade dr. Adenauer moral drju Heussu obljubiti, da bo notranji minister protestant, ker je že predsednik vlade katoličan. Znani pastor **Niemoeler** je začel posebno gonjo proti katoličanom, ki da izrabljajo dejstvo, da je v zahodni Nemčiji trenotno več katoličanov kakor pa protestantov. Tako se je tik pred izbruhom odprte krize sešel dr. Heinemann z voditeljem socialistov drjem Schumacherjem; po njunem razgovoru je bilo objavljeno, da sta obe stranki: liberalno demokratska in socialistična stranka proti taki obnovi nemške oborožene sile, kakor jo snuje dr. Adenauer s svojim sosvetom bivših generalov. Nemčija more pristati (tako pravijo socialisti) na organizacijo redne nemške vojske samo pod tema pogojema: **1. zavezniki moraje nemški vladi vrniti vse suverene pravice nad nemškim ozemljem: 2. Nemčija more varovati s svojo vojsko svoje ozemlje samo tedaj, ako zavezniki tej vojski in nemški vladi zagotove dovolj podpore in ji dado dovolj varščin.**

Gotovo so nemški generali iz Adenauerjeve okolice prav tako v skrbeh za nemško suverenost in varnost, kakor so socialisti in liberalci. Toda dr. Adenauer in generali pravijo, **da se mudi, zelo mudi in da je nemogoče čakati na varščine in podporo, ki jo more Nemčija dobiti šele po redno sklenjeni mirovni pogodbi.** Kakor vzhodna nemška kom. vlada ne bo čakala na mirovno pogodbo, ampak bo sledila ukazu iz Moskve, tako mora zahodna nemška vlada storiti vse, kar naj prepreči tako presenečenje, kakor ga je svet doživel z napadom na Koreji.

Zato zagovarjajo nemški generali Adenauerjev načrt za organizacijo posebne policije, ker je to pač najkrajša pot do sredstev, ki naj omogočijo obrambo pred vdorom iz vzhoda. Teh 10.000 bi bilo tako hitro izvežbanih, da bi jih lahko v slučaju porabili kot častnike vseh tistih oddelkov, ki bi jih sestavljali bojevniki, ki so se po letu 1945 vrnili domov. Poleg tega je v zahodni Nemčiji še posebna nemška oborožena sila, ki jo imajo Angleži v svoji in Amerikanci v svoji zoni. Amerikanci imajo v svojem delu 100.000 nemških mož, ki so v posebnih delovnih bataljonih. Angleži jih imajo v enakih edinicah 20.000. Pred nekaj tedni so Angleži in Amerikanci vse te Nemce že oborožili s puškami. Ako se temu prišteje 10.000 mož redne nemške policije in 10.000 izredne, ki bi naj bila ustanovljena, tedaj bi zahodna nemška vlada imela 12 do 14 divizij mož, ki jih lahko v najkrajšem času spremeni v neke vrste redno vojsko. In kaj pomeni 12—14 nemških divizij, se v vseh evropskih generalnih stanih dobro zavedajo.

General grof **Schwerin** je bil nekaj tednov v Angliji na posebnih razgovorih. Nekateri listi so pisali, da je bil tudi že navzoč pri razgovorih zavezniških poveljnikov, ko so se v Londonu posvetovali o obrambi Evrope.

Vsekakor je značilno, da je predsednik **Truman** v svojem govoru dne 9. septembra napovedal, da bodo odšle v Evropo nove divizije ameriške vojske,

(Nadaljevanje na 2. strani)

Ante una Delegación de la Confederación de Intelectuales habló el General Perón

El presidente de la Nación, general **Juan Perón**, recibió en la Casa de Gobierno a una numerosa delegación **de la Confederación de Intelectuales.** Acompañó al jefe del Estado durante la reunión el ministro de Educación, doctor **Armando Méndez San Martín.**

El doctor **Baldassarre**, presidente de la citada entidad, pronunció un discurso destacando **el deseo de la entidad de colaborar en la acción de gobierno.** Luego de expresar la adhesión de la Confederación a la doctrina justicialista del general Perón, señaló el orador que la entidad por intermedio de sus filiales y asociados, había iniciado una campaña en pro de esa doctrina, en todo el país. Ante el insistente pedido de los presentes, pronunció seguidamente un conceptuoso discurso el **general Juan Perón** en el que, luego de agradecer la visita de los intelectuales, se refirió a los distintos aspectos de la obra que efectúa en favor del pueblo argentino.

El general Perón, después de agradecer la presencia de sus visitantes, expresó que "las revoluciones fracasan irremisiblemente sin una idea que dirija la actividad revolucionaria". Destacó en seguida la importancia de la acción. "Lo primero que tenemos que hacer —expresó— es realizar la tarea, y, posteriormente, consolidarla. Para el primer momento necesitamos conductores, hombres de acción; para la segunda se necesitan predicadores, para convencer por la persuasión". Más adelante el primer magistrado dijo que "ahora hay que difundir y consolidar la doctrina. Si bien ya le hemos dado un grado de consolidación al llevarlo a la Constitución y a las leyes del Estado, ahora hay que consolidarla en el ánimo de los hombres, en el espíritu. **Hemos elegido las tres grandes banderas contra las cuales no puede estar ningún argentino, porque nadie puede estar contra la independencia económica, la justicia social ni la soberanía nacional".**

Finalmente esbozó la reforma realizada en el aspecto económico por su gobierno y comentó la concepción económica justicialista con las siguientes palabras: 'N'osotros pensamos que si estamos contra el capitalismo no podemos conservar nada de lo que es capitalista, porque al evolucionar nos hemos pasado a otra forma, a otro modo". Por último expresó: **"Es el nuestro un país que no tiene actualmente ningún problema fundamental. Quién va a hablar de los problemas de la República Argentina, donde se piensa como se quiere y se trabaja en lo que se quiere.** Para nosotros no hay problemas, sobre todo si miramos al resto del mundo donde realmente los hay. Llevando adelante nuestra doctrina, pero sin imponerla a golpes, terminaremos con todo sectarismo. El movimiento justicialista atraviesa un período de serenidad. Manteniéndola, vamos a conseguir más del pueblo que cuanto podría conseguir cualquiera por la fuerza. Si llegáramos a pelear entre nosotros, los argentinos seríamos muy poco inteligentes. **Lo que tenemos que hacer es pacificar y unir".**

La palabra del jefe del Estado fué rubricada con sostenidos aplausos por parte de la concurrencia, aplausos que se reiteraron cuando el general Perón se retiró.

PREDSEDNIK GENERAL PERON GOVORI DELEGACIJI ZVEZE KULTURNIKOV

Predsednik general Peron je v spremstvu prosvetnega ministra **dr. Armanda Mendez San Martin** sprejel v vladni palači številno delegacijo **Zveze kulturnikov.**

Predsedniku generalu Peronu je sporočil pozdrave te zveze njen predsednik **dr. Baldassarre** in izrazil njeno željo **po sodelovanju z vlado in njeno privrženost doktrini pravičnosti, ki jo izpoveduje general Peron.** To idejo bo zveza širila tudi med narod.

Na splošno željo navzočnih je spregovoril tudi **predsednik general Peron.** Najprej se je zahvalil za izražene pozdrave, nato se je pa dotaknil glavnih problemov, ki jih je rešila njegova vlada za narod. Med drugim je naglašal, da vsaka revolucija mora propasti, če ni ideje, ki naj revolucionarno dejanje vodi. Poudarjal je važnost akcije. Najprej je treba izvršiti nalogo, nato pa izvršeno dejanje konsolidirati. Za prvi trenutek so potrebni možje akcije, pozneje pa možje, ki zmagujejo s prepričevanjem. Sedaj je treba to doktrino širiti in jo jačati. Čeprav je dobila silen poudarek že s tem, da je bila vnešena v ustavo in da prihaja do izraza v zakonih, jo je vendarle treba utrjevati v dušah ljudi. **Tri velike zastave smo si izbrali, proti katerim ne more biti noben Argentinec, ker nihče ne more biti proti gospodarski neodvisnosti, socialni pravičnosti in nacionalni suverenosti.**

Končno se je predsednik dotaknil tudi socialne pravičnosti v gospodarstvu in dejal: Mislimo, da ne moremo ohraniti ničesar kapitalističnega, če smo proti kapitalizmu. Evolucija nas je privedla v drugo obliko, v drug način. **In naša država je sedaj dežela, ki trenutno nima težkih problemov. Kdo naj bi govoril o problemih v Argentini, kjer lahko misliš, kakor hočeš in delaš, kar hočeš.** Pri nas ni problemov, posebno, če se ozremo malo po svetu, kjer jih je polno. S širjenjem ideje socialne pravičnosti bomo izbrisali vsako sektaštvo. Ideje pa ni treba vsiljevati. Gibanje socialne pravičnosti prehaja v dobo zadovoljstva. Na tak način bomo dobili še več ljudi, kakor bi jih pa mogel pridobiti kdorkoli drugi s silo. Če bi se sedaj začeli med sabo prepirati in pretepati bi bili pač malo inteligentni. **Naša naloga je pomirjevati in združevati.**

Vsi navzoči so besede predsednika generala Perona sprejeli z velikim navdušenjem in odobravanjem.

K proslavi obletnic naših svetlih mejnikov

Pred meseci sem srečal slučajno nekega zidarja; kolektiv naju je premetaval z ene na drugo stran, pa se je bil mož nekoliko preveč pritisnil s svojo apnenasto delovno obleko ob mojo in se mi je brž opravičil. Ta začetna iskrica se je razplamtela v živahen razgovor med nama. Poljak, drznih oči in robustne postave. Pred več kot dvajsetimi leti je stopil na to zemljo, govori dobro kasteljanski, z menoj pa je po sili hotel govoriti v svojem materinem jeziku. Ko sva na istem postajališču izstopila, me me je še dolgo zadržal, razlagajoč mi zanimivosti o poljskih pesnikih in muzikih. Ognjena je bila njegova beseda, navdušujoča. "Vidite", je dejal, "to so naše duše, po katerih nas svet pozna! Tisoči in stotisoči naših, ki so pomrli v tujih zemljah, ne odtehtajo niti enega izmed teh: usahnili so, nihče se jih več ne spominja. V teh imenih pa živi poljsko ime in polje poljska kri in pesem o poljski zemlji plava v njih čez svet... Te moje zdelane roko niso preokorne, da ne bi mogle ob sobotah in nedeljah seči po domači knjigi; moji otroci govore vsi materni jezik in tudi dobro poznajo te naše velike duše..."

Na to skoraj nepomembno srečanje sem se spomnil, ko sem slišal, da nam Balantičeva družina priredi v kratkem večer umetne besede, združen s spominom in proslavo obletnic nekaterih naših "slovenskih duš" (Prešerna, Ketteja, Detele, Medveda, Velikonje), pa povezan z besedo njihovih potomcev, današnjih novih "duš", ki jih srečujemo med nami in po katerih bo veliki svet nekoč sodil in poznal slovensko ime.

Te naše "slovenske duše" — ali jih poznamo dovolj? Smo na svobodnih, čeprav tujih tleh in nihče nam ne bo zameril, če se jih spominjamo: saj so naši svetli mejniki, žare in osvetljujejo našo zgodovino; so ogledala narodove duše in dejavnosti. Naša najvrednejša dediščina, bogastvo, ki ga nosimo s svojim uboštvom po svetu, a je neprecenljive vrednosti, ker je bogastvo duha, moč netvarnega sveta.

Vso to duhovno bogastvo, izvirajoče iz teh naših "duš", smo prinesli preko oseanov in ga razložili na tuje obale kakor dar srečnih prišlecev. Malo od najboljšega, kar smo rešili. Pa ga nismo odložili, da bi zdaj nanj pozabili, ampak da bi ga še obogatili z duhom nove dežele, ki nas je gostoljubno sprejela vase.

Ni pa dovolj, da imamo ta zaklad s seboj: moramo ga znati tudi ceniti in spoštovati in prenašati na mladi rod, ki prihaja, da ga bo ohranjal kot izročilo dedov. Naši otroci ga morajo poznati in prebirati z veliko ljubeznijo, ker sta pesem in svetost naše domovine v njem, ki je sicer kljub času ohranila vedno še isti obraz. In da bodo to našo kulturno dediščino pravilno spoznali in sprejeli ter jo ohranjali zanamcem, je naloga naša, da jim jo pravilno posredujemo. Stariši, ne pozabite na nalogo, ki jo imate do svojih otrok!

Takih večerov, kakršnega nam pripravlja Balantičeva družina, bi se morali udeleževati vsi: saj bo pred nami vsemi tamkaj tisto uro zadihal koščék domovine. Zaživeli bodo pred nami spet naši glasniki, ki jih je čas odmaknil sedanjosti, a ne našim dušam, po katerih ponosni nosimo slovensko ime, ki ga je prav duh njihovih del dvignil na stopnjo v vrsto imen velikih narodov. Spoznavajmo in cenimo te "duše", ker so naše in delček nas samih; kdor jih ne pozna, ne pozna, niti ne spoštuje samega sebe! Naj nas ne ovira pehanje za vsakdanji kruh toliko, da bi od časa do časa ne mogli seči po domači knjigi in se tiho pomenkovati s temi "našimi dušami", ali se zbrati, da poslušamo čisto in lepo domačo besedo. Poljak-zidar nam more biti v lep zgled!

Poravnajte naročnino

Prispevajte v tiskovni sklad

IZ TEDNA V TEDEN

Iz svobodnega sveta

USA: **Truman** je podpisal zakon, po katerem je dobil vojna polnomočja nad ameriškim gospodarstvom.

Louis Johnson, ameriški obrambni minister je odstopil. Za njegovega naslednika je imenovan **George Marshall**, biv. zunanji minister.

Acheson je imel pred dnevi nov govor po televiziji, v katerem je ponovno zatrjeval svoje prepričanje, da vojna **"ni neizbežna"** in rotil vse naj prenehajo z nasprotnimi izjavami.

Ta novi Achesonov govor naj bi bil neprepričljiv odgovor na, splošno ameriško javno mnenje, da je vojna s ZSSR neizbežna. En dan prej je namreč Amerikance in ostali svet presenetila izjava newyorškega guvernerja **Deweya**, republikanskega predsedniškega kandidata, da je "od gotovega števila najboljše informiranih oseb" dobil sporočilo, da bo "vojna z ZSSR izbruhnila ta mesec." Imen oseb, ki so mu to sporočile, ni izdal, poudaril pa je, da je tako sporočilo v resnici dobil. Sam je sicer dodal, da v vsem poročilu ne verjame, **da pa je prepričan, da bo do vojne prišlo.**

Prav tako je demokratski senator **Stennis** izjavil, da se ZSSR pripravlja na vojno in da zato **USA ne sme več čakati.** Dobesedno je tudi izjavil: "Imamo pripravljenih nad 450 najnovejših atomskih bomb in lahko na vsako važno sovjetsko mesto odvržemo po 50 atomskih bomb. Imamo nad 2.000 atomskih bombnikov za tak slučaj."

Vrhovni poveljnik Ameriške Legije Veteranov pa je dejal, **da mora USA takoj napasti ZSSR, čim bi se kjer koli pojavil najmanjši znak napada na katero koli državo, bodisi s strani ZSSR same ali pa s strani katerega njenih satelitov.** "Prišel je trenutek, ko moramo postati realisti. Naveličali smo se že živeti po načelu: 'Česar nočeš, da kdo tebi stori, ne stori tudi ti njemu'. ZSSR se ne drži tega načela, kakor se ne drži nobenega."

Ista Legija vojnih veteranov je pričela tudi s kampanjo za 1 milijon podpisov na spomenico, po **kateri zahtevajo, da vlada prepove sovjetskim ladjam pristajati v newyorškem pristanišču, ker so "nevarne".**

Rep. senator McCarthy je objavil nove obtožbe proti **Trumanu in Achesonu,** ko je izjavil, **da so s Trumanovim pristankom v indijskem oceanu potopili 120 tisoč ton preostalega nemškega vojnega materijala, ki je bil s strani Eisenhowerja določen za Čangkajška.**

Šef ameriške FBI je izjavil, da je pripravljeno vse potrebno za takojšnjo aretacijo 12.000 "nevarnih" ameriških komunistov v slučaju vojne med USA in ZSSR.

V Varnostnem svetu je sovjetski delegat Malik, **vetiral** ameriško resolucijo, s katero bi VS 1. obsodil Severno Korejo zaradi "stalnega omalovaževanja ZN"; 2. pozval vse članice ZN, da vplivajo na severno Korejo, da preneha z omalovaževanjem ZN in 3. pozval vse članice ZN, da prenehajo pomagati severni Koreji in se zdrže vsakega koraka, ki bi lahko razširil korejski konflikt. Z glasovanjem proti je Malik izrekel 44. sovjetski veto. Jugoslavija se je glasovanja vzdržala.

Na naslednji seji je VS z 9 proti 2 glasovoma **odbil sovjetsko resolucijo o obsodbi ameriškega bombardiranja "nezaščitenih korejskih mest in prebivalstva".** Malik je ob tej priliki izjavil, da uporabljajo Amerikanci "Hitlerjevo tehniko", na kar mu je preds. VS brit. delegat Jebb odgovoril: "Z ozirom na Vašo opazko o hitlerjanski tehniki bi Vas opozoril, **da je Stalin 1. 1939 izjavil, da ni Hitler napadel Francije, ampak Francija Nemčijo.** Stalin dela iste napake sedaj, ko trdi, da je južna Koreja napadla severno. Nihče izven ZSSR ni l. 1939 verjel Stalinu in nihče mu ne verjame danes."

Prav tako je Malik propadel z 10 proti 1 glasu s predlogom, da VS v svoje letno poročilo glavni skupščini ne vključi delovanja, ki ga je izvršil v odsotnosti sovjetskega delegata od 12. januarja do 1. avgusta t. l.

Tudi sovjetsko resolucijo o povabilu kom. kitajskega delegata v VS so odbili z enim glasom večine. O tem vprašanju bo po sklepu VS odločala glavna skupščina.

Podtajnik amer. zun. ministrstva za azijske zadeve Dean Rusk je na tiskovni konferenci podal 11 točk ameriške politike napram Aziji. V izjavi med drugim ponavlja ameriško stališče do Koreje in Formoze in ponovno zagotavlja vso pomoč v obrambo teh dveh ogroženih delov Azije.

★

BRAZILIJA: V Rio de Janeiro, kjer je bila pred dnevi velika vojaška parada ob obletnici brazilske neodvisnosti, je prišlo do težkih političnih izgredov, v katerih je bil ubit poslanec **Victorian.** Do volilnih izgredov je prišlo tudi v Puerto Alegre, kjer pa je policija razpršila v glavnem komunistične elemente.

★

CHILE: Kakor Argentina je tudi Čile odbila sovjetske zahteve po Antarktiki.

★

URUGUAY: Politično trenje med posameznimi, skupinami, pomešano z mezdnim gibanjem delavstva, spričo bližajočih se volitev, vedno bolj narašča. V torek je v Montevideu bila splošna stavka — stavkalo je 100.000 delavcev.

★

ANGLIJA: **Attlee,** ki je v enem svojih zadnjih govorov spet prikazal komunistično ideologijo kot smrtno nevarnost za ves svet, je na zborovanju lab. stranke dejal, da je 'povečanje in pospešenje oborožitve treba tolmačiti kot preventivno cepljenje proti nevarnosti nove svetovne vojne. Dasi je njegova vlada sklep obrožitvi sprejela s težkim srcem, vendar se zaveda on in vlada, da je bil to edini umestni in nujno potrebni korak, kajti 'materialističnemu nauku, ki ubija dušo', je treba zastaviti pot.

★

FRANCIJA: Francoska vlada se je odločila za temeljito čistko inozemskih komunističnih elementov na področju države in kolonij; pri tem so bili v prvi vrsti prizadeti rdeči španski emigranti, katerih je bilo prijetih okrog 200. Tem so tudi prepovedali več listov in revij, prav tako pa je bilo delovanje Španske komunistične stranke (v emigraciji) postavljeno izven zakona. Od tujcev, katere bo vlada izgnala iz države, navajajo doslej 117 Špancev, 59 Poljakov, 14 Rusov, 13 Italijanov, 6 Madžarov in manjše število Bolgarov. Grkov, Rumunov in Čehov. Prijetih je bilo tudi nejak Jugoslovanov. Od izgnanih jih bo 123 odšlo v Vzhodno Evropo odn. v Rusijo, 150 bo poslanih v Alžir, mnogi pa so izrazili željo izgona v Izrael. Vcelo — ti je bilo doslej izdanih preko 400 odredb o nasilnem izgonu.

★

NEMČIJA: Zah. nemška vlada je bila pooblaščena povečati produkcijo jekla, doslej dovoljena kvoto 11,100.000 t bodo že s koncem septembra presegli. Istočasno je bilo prepovedano izvažanje 'strateško važnega jekla' v sovj. zono Nemčije.

Med českim nacionalnim gen. Prhalo, sedaj v emigraciji, in predstavniki čeških sudetskih Nemcev je bil v Münchenu sklenjen dogovor, po katerem se bodo sud. Nemci mogli vrniti domov ter dobiti nazaj zaplenjeno premoženje, obvezujejo pa se, da se bodo v emigraciji borili za iste demokratske ideale, za katere se bori češki narodni odbor.

V sveh večjih mestih zah. Nemčije se je pričela velika propagandna akcija komunistične mladine za njeno zborovanje dne 1. oktobra pod geslom 'Dan 100.000 komunističnih mladincev'.

Tankovski general Guderian je izjavil, da bi, ako mu dajo na razpolago 4 milijarde mark, predvidenih za okupacijske stroške na leto, postavil v kratkem času na noge nekaj krepkih nemških divizij, ki bi se uspešno mogle upirati ev. navalu z vzhoda. Ker bi se po njegovem vsi Nemci takšne obrambe Evrope udeležili, je vsekakor potrebno misliti na enakopravno nemško vojaško zastopstvo v Atlantskem paktu ter na imenovanje nemškega komandanta, podrejenega vrhovni zav. komandi.

★

BELGIJA: Belgijske oblasti so se odločile že sedaj natisniti in pripraviti zadostno število živilskih kart po vzorcu onih, rabljenih v II. svetovni vojni.

★

GRČIJA: V Grčiji imajo novo koalicijsko vlado ljudske, liberalne in socialistične stranke. Sestavil jo je liberalec Sofokles Venizelos.

★

JUŽNA AFRIKA: V Pretoriji je umel v visoki starosti bivsi predsednik vlade, feldmaršal **Smuts.**

★

IRO delavnost za evropske begunce je bila ponovno podaljšana za pol leta ter se bo končala, kot je sedaj sklenjeno, septembra 1951.

★

JAPONSKA: Japonsko časopisje je pričelo s kampanjo za odstopitev japonskih oporišč ameriški vojski z utemeljitvijo, da se japonska lahko za svojo varnost nasloni edinole na USA. Do te kampanje je prišlo takoj po nepotrjenih poročilih, da ZSSR pripravlja udar proti Japonski.

Za železno zaveso

Titova Jugoslavija: Kardelj je pred svojim odhodom na zborovanje UNO v razgovoru z novinarji obsodil severnokorejski napad na Južno Korejo. Po Kardeljev mnenju predstavlja ta napad velik udarec svetovni akciji za mir in bi se morali dotični, ki so ga izzvali, zavedati, da so s tem prizadejali veliko škodo. S to izjavo se je FLRJ postavila na stran zahodnih zaveznikov pri obsodbi severnih Korejcev; še vedno pa je v veljavi jug. sklep, da se v vojno samo ne bodo vmešavali in bodo ostali nevtralni.

Laboristični poslanci na obisku v Beogradu vodijo s titovci pol zasebne pol uradne razgovore in se ne morejo "načuditi izredno dobri volji Jugoslovanov v njih želji po sodelovanju z Anglijo". Laboristi bodo na podlagi razgovorov podali daljše poročilo svoji vladi, ki bo nato pričela z resnejšimi razgovori v svrho poglobitve stikov s FLRJ.

V Beograd je prispela posebna misija rdečih španskih emigrantov pod vodstvom generala Riquelma. V FLRJ bodo gostje združenja španskih borcev - prostovoljcev.

Iz hrvatske deželne vlade so odstranili in iz KPJ izkjučili zaradi kominformovstva podpredsednika Dušana Brkića, industrijskega min. Radeka Žigića ter gozdnega min. Zdenda Opačića.

★

MADŽARSKA: Vlada je razpustila cerkvene redove . Ostali so samo še frančiškani, benediktinci, piaristi ter šolske sestre. Premoženje redov so zaplenili.

NEUSPELE KOMUNISTIČNE OFENZIVE NA KOREJI

Na Koreji so v preteklem tednu komunisti sprožili skoro na vsem bojišču hudo ofenzivo z veliko podporo tankov in z ok. 60.000 možmi. Ameriške in južnokorejske čete so naval na nekaterih mestih uspešno zadrževale, ponekod pa so se morale umakniti za nekaj kilometrov, ki pa so jih v protinapadih spet zavzele, tako da je položaj kljub bojem ostal v glavnem nespremenjem. Sprememb je bilo tako malo in nepomembnih za obe strani, da MacArthurjev glavni stan po končani ofenzivi ni izdal nobenega poročila.

Na Korejo prihajajo še vedno novi ojačevalni oddelki skozi Pusan, prav tako pa tudi komunisti grmadijo orožje in tanke ter moštvo za nove napade. S silno ofenzivo tega tedna so hoteli očividno izsiliti odločitev pred zasedanjem glavne skupščine ZN v New Yorku, tako da bi Malik lahko postavil skupščino pred gotovo dejstvo. Tako pa jim je ta načrt padel v vodo in mnogi opazovalci korejskih bojev sedaj tolmačijo MacArthurjevo izjavo, da so komunisti zamudili priliko in da so zmago izgubili, kot mišljeno prav za ta primer.

Ameriško letalstvo je ves čas sodelovalo s pehoto in sejalo razdejanje med komunisti. Rekordno število enodnevnih poletov nad sovražnikovim ozemljem je doseglo do sedaj v ponedeljek s številko 670.

Ameriška letala, ki so setrelila sovjetski bombnik na Koreji, so potek dogodka filmala ter ima ameriška mornarica fotografske dokaze o sovjetskem sovražnem napadu na ameriške bojne ladje.

Do 1. septembra so imele ameriške čete na Koreji 8.907 izgub in sicer: 682 mrtvih, 5.366 ranjenih in 2.859 pogrešanih.

(Nadaljevanje s 1. strani)

da zavarujejo zahod pred vdorom iz vzhodne Nemčije. Ta izjava bo močno okrepila stališče drja Adenauerja in njegovih svetovalcev; poroštvo za podporo in varnost bo tedaj podano. Ako pa zahodni zavezniki še ne morejo odstopiti vse suverenosti zahodni nemški vladi, pa ni to zgolj njihova krivda. Med Anglijo in sovjeti, med Francijo in sovjeti določajo posebne pogodbe, da nobena izmed pogodbenih strank ne bo sklepala ločene mirovne pogodbe z Nemčijo; poseben dogovor veže tudi ameriško vlado. Vse, kar so mogli zavezniki doslej storiti za zahodno Nemčijo, so že pokazali in izvedli, ko so v zahodni Nemčiji ustvarili neizmerno ugodnejši položaj, kakor pa je oni, ki ga narekujejo sovjeti v vzhodni Nemčiji.

ARGENTINA

Na povabilo predsednika generala Perona je prispel na obisk v Argentino peruanski vojni minister general **Zenon Noriega Agüero.** Na letališču na Ezeizi ga je sprejel in pozdravil vojni minister general Franklin Lucero.

Stalno naraščanje prometa na argentinskih državnih železnicah beležijo statistike potujočega osebja. Odkar je železnice prevzela državna uprava je na vseh progah uvedla mnogo več novih vlakov in s tem zelo zvišala število prevoženega osebja pa tudi državne dohodke.

Na posameznih državnih železnicah je potovalo leta

	1948	1949
FCNGR	109,500.000	124,393.791
FCNGBM	117,726.222	139,198.423
FCNGB	36,658.936	46,719.781
FCNDFS	79,449.826	93,31j.514
FCNGSM	36,335.512	42,399.526
FCNGU	3,444.591	4,261.542

Domingo Faustino Sarmiento je največji argentinski prosvetitelj. Vse svoje življenje je posvetil dviganju prosvete med narodom in pobijanju "barbarstva". Med drugim je ustanovil celo vrsto šol, tako tudi vojno akademijo. Napisal je veliko knjig. V svoji življenski karieri je prehodil težavno pot od navadnega rudarja do predsednika republike. Obletnico njegove smrti — letos je bila že 62. — so 11. septembra praznovali po vsej Argentini.

Vlada je poslala poslanski zbornici v odobritev **zakonski osnutek o zatiranju vohunstva in preprečevanju sabotažnih dejanj.** Poslanska zbornica je poslani zakonski osnutek vzela takoj v pretres in ga je že sprejela, nato pa poslala v končno odobritev senatu.

S tem zakonom je tudi Argentina dobila moderen in učinkovit zakon za pobijanje vohunske službe in sabotažnih dejanj v državi v mirnem ali vojnem času. Zakonski osnutek točno našteva vsa kazniva dejanja, ki spadajo pod ta zakon. Kazni so določene od enega leta do 25 let zapora, v težjih primerih dosmrtno ječo, v vojnem času pa smrtno kazen. S tem zakonom bo imela sedaj vlada na razpolago najučinkovitejša sredstva za zatiranje vseh protidržavnih akcij komunistične pete kolone, ali pa kogarkoli drugega, ki bi deloval proti koristim države.

Notranji minister Angel Borlenghi se je podal na inspekcijsko potovanje v nacionalni področji Rio Negro in Neuquen.

Argentinski šahovski mojstri so na mednarodnem šahovskem turnirju v Dubrovniku dosegli drugo mesto. Prvenstvo so si priborili Jugoslovani.

Dr. Guillermo Roque Spangenberg je imenovan za državnega podtajnika v zunanjem ministerstvu.

Hranilne vloge v Poštni hranilnici so julija meseca dosegle višino 300 milijonov pesov.

Nacionalna področja v Argentini bodo kmalu dobila položaj, kakor ga imajo ostale province. Vlada je kot prvi korak k izvedbi tega načrta predložila poslanski zbornici zakon, po katerem bo prebivalstvo nacionalnih področij samo volilo guvernerja za svoje področje.

V Argentini je prejšnji teden močno deževalo skoro po vseh provincah. Dež je blagodejno vplival na pašnike in vse posevke, posebno v provincah, kjer so imeli že več mesecev veliko sušo.

V Buenos Airesu bodo 6. novembra t. l. odprli mednarodno filatelistično razstavo.

Na Mednarodni živinorejski razstavi v Bs. Airesu so tudi letos podelili diplome najlepšim eksemplarjem posameznih pasem. Kakor druga leta kupci tudi sedaj zanje dajejo visoke vsote. Tako so kampeona pasme Shorthorn prodali za 100.000 pesov, kampeona A. Angus pa celo za 205.000 pesov.

Novice iz Slovenije

Na Mozirski planini je nedavno izbruhnil požar, ki je uničil nad 100 hektarjev gozda. Žrtev požara je postala tudi planinska koča na tej planini. Gasilcem je pomagalo požar gasiti tudi vojaštvo.

V Tržiču je poštna uprava v skrajno pomanjkljivem stanju.

Od železniške postaje je oddaljena 2 km in nima niti majhnega ročnega vozička, da bi z njim spravljali pakete, ki jih prinašajo ljudje na pošto po 5 do 10 km deleč na postajo v poštni vagon. Zato morajo to delo opraviti ljudje sami. K poštnemu vlaku pride na postajo samo poštna uradnica, da potem ljudje v njeni navzočnosti zmečejo pakete v ambulančni vagon.

Delevstvo doma je zajel nov val ogorčenja zaradi postopanja nekaterih podjetij. Ta so morala po nedavno izdanih zakonskih predpisih skleniti z delavstvom delavne pogodbe. Vsako podjetje pa sme zopet imeti samo toliko osebja zaposlenega, koliko to dopušča "osnovni dinanični plan". Tega pa podjetja še niso imela in so zato sklenila pogodbo z večjim številom delavstva, kakor bi pa smela. Odvišno delavstvo so nato enostavno odpustila. Nezadovoljstvo delavstva nad takim postopanjem nekaterih obratov je bilo tolikšno, da je končno morala v to zadevo poseči tudi oblast in brezposelno delavstvo spraviti na delo drugam.

Umrli so: Zdravko Kočevar, rojen v Štanjelu na Krasu, Alojzij Simončič, žel. uslužbenec v p. v Ljb., Franc Vidmar, pos. na Vidmu, Dol pri Ljubljani, Tonček Goršič v Ljb., Fortunat Remše v Gornjem gradu, Anton Mirnik, pos. in telefonist tovarne emajlirane posode v Celju, Jakob Smerajc, kroj. mojster v Ljb., Martin Krošelj. uslužb. pivovarne Union v Ljb., Marija Prijatelj v Kočevju, Franc Žabkar, inkasant Dež. elektrarn v Krškem, Srečko Sušnik v Zagorju ob Savi, Rudi Stepančič, knjigovodja podjetja "Zidgrad-Gorica" v Renčah, Franček Cerjak, žel. sprevodnik, Ivan Volč, mestni rač. ravnatelj v p. v Mariboru, Marija Iglič, roj. Zadnik v Ljb., Pepca Dukanovič, roj. Pavc v Ljb., Julija Bukovec, usmiljena sestra na Raki, Jernej Anderloh v Ljb., France Šefman, oče in Stane Šefman, sin, pom kmet. min. (se smrtno ponesrečila v Naklem), dr. Josip Ferjančič, banski inspektor v p. Vinko Flerin, mlinar in žagar v Ihanu, Marko Obran, uslužb. potrošniške zadruge v Ptuju, Josip Šenčur, polic. nadzornik v p. v Ljb., Zofija Kveder, roj. Peterkoč v Ljb., Marija Jemc. delavka v tov. kleja v Ljb., Gabrijel Bršnjak, na Hudem pri Stični, Anton Kovačič, mlinar in pos. v Krški vasi, Roza Kavčič, poštna uradnica v p. na Svetinjah, Adela Reven, učit. v p. v Ljb., Marija Rozin-Tomše, roj. Jerman v Trbovljah, Uršula Zajc, posestnica na Pšati.

V Ljubljani so ustanovili generalno **direkcijo za strojegradnjo** vlade LR Slovenije. Istočasno je bil imenovan za ministra v tej vladi Stane Bizjak, dosed. načelnik v notranjem ministrstvu, ki bo kot tak vodil novoustanovljeno generalno direkcijo. Ukinili so pa **glavno direkcijo za odkup in promet z živino in mesom, glavno direkcijo za odkup in promet s kmetijskimi pridelki in krmo in direkcijo za rejo prešičev.**

Po odredbi zvezne vlade je prešel Zvezni institut za tuberkulozo na Golniku v pristojnost vlade v Ljubljani.

"Ljudska Pravica" v Ljubljani je za začetek septembra napovedala **potrebo večjih redukcij** odvišnega administrativnega osebja. Svoj predlog utemeljuje z ugotovitvami, da je pred vojno povprečje v vseh strokah znašalo nad 80% delavcev in izpod 20% administrativnega, tehničnega in pomožnega osebja ter učencev. V juniju t. l. je bilo v Sloveniji zaposlednih le 66,5% delavcev in 33. 35% neproduktivnega osebja, od tega 13.62% administrativnega. Po posameznih strokah: v **gozdarstvu** je bilo le 87% delavcev — pred vojno 97%; **gradbinstvo** je imelo 9.3% administrativnega osebja, pred vojno ga je pa bilo samo 1% v **trgovini in gostinstvu** je sedaj le 57% delavcev in kar 28% administrativnega osebja, — pred vojno ga je bilo le 11% vseh uslužbencev. Po raznih tovarnah pa pride na 3 in 5 delavcev po en administrativni nameščenec, v raznih rudnikih pa na 5 do 7 rudarjev po en uradnik.

V samostanu v Stični je 25. avgusta umrl od srčne kapi zadet p. **Gerard Korpar**, cistercijan, ki je bil do leta 1935 ekonom tega samostana. Star je bil 68 let. Zadnji leti je bolehal na sladkorni bolezni.

V Sloveniji je v zadnjem času občutno pomanjkanje sladkorja. Ljudje so ga ponekod plačevali na črni borzi po 800 dinarjev 1 kg.

Suša, o kateri smo poročali, je v Sloveniji napravila strahovito škodo. Bila je taka, kakršne ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Kmetom je uničila skoro ves pridelek. Tako druge košnje letos sploh ni. Ljudje so po njivah pobirali fižol, pa ga ponekod niso nabrali niti toliko, kakor so ga vsadili. Tudi pridelek krompirja je slab. Ljudje se že sedaj boje pomladi, ker ga ne bodo imeli za seme. Ponekod so pa še miši požrle to, česar suša ni uničila. V nekaterih krajih se je listje na drevju posušilo in odpadlo. Ko je po dolgem času prišel dež, je drevje začelo znova zeleneti in cveteti.

Ljudje so pobiti in ne vedo, kako bodo prestali vse to gorje, če ne bo od nikoder rešitve.

Pri vsem trpljenju doma pa so bili v nekem kraju še hudomušni ljudje in so sedanje gospodarsko stanje zajeli v "šest resnic", ki se sedaj širijo na vse strani. Glase pa tako-le:

1. da je bon; 2. da je kupon; 3. da je prosta prodaja; 4. da je obvezna oddaja; 5. da je povsod vrsta in 6. da se pa nikjer nič ne dobi.

Ljudje morajo v Sloveniji oddajati predpisane količine žita, četudi ga nimajo. Tako so nekemu kmetu določile 700 kg pšenice za oddajo. Imel je pa ni več kot 500 kg. Noben izgovor, da nima, ni nič zalegal. Moral je kot "saboter" v zapor. Materi je pisal domov, naj za božjo voljo še kupi 200 kg pšenice in jo odda, da ga bodo izpustiti. Mati je morala res kupiti še 200 kg pšenice. Ko jo je oddala, je sin prišel iz zaporov.

V Metliki je sedanje razmere nekdo v ljb. tisku popisal takole: Ko prideš v Metliko, te zbodejo v oči ceste, ki so take, kot da bi po njih oral, polne smeti in nesnage, za katere se nihče ne briga. Seveda je tudi tu stanovanjska kriza. Stanovanjski referent je obenem vodja krojaške delavnice. Po Metliki vidiš polno nedograjenih in delno porušenih stavb, pa jih nihče ne rešuje propadanja. Skozi okna velike dvonadstropne stavbe gleda seno. To stavbo so začeli graditi še pred vojno, danes je pa še vedno enaka, čeprav so že dvakrat imeli kredite za zidanje. Krajevna podjetja so zelo slabo razvita in v temnih ter nehigijenskih prostorih. V Metliki je bilo svojčas 23 gostiln, danes je pa samo ena pa še ta le po imenu, ker nima vina, čeprav je vino tam doma. Čistoča v menzi in gostilni je poglavje zase, menda gojijo muhe tam umetno...

Slovenci v Argentini

Buenos Aires

MAŠA ZA SLOVENCE V SAN JUSTO

San Justo, na področju Velikega Buenos Airesa, je kraj, v katerem se je naselilo že okrog 300 Slovencev. Marsikateri od njih si je že postavil tudi lastno hišo.

V nedeljo, 12. t. m. je bila za Slovence v tem kraju sv. maša v tamošnji župnijski cerkvi. Imel jo je g. Orehar, pri njej je pa pel slovenski cerkveni pevski zbor iz Ramos Mejia.

BALANTIČEVA DRUŽINA
VAS VABI
v dvorano na Belgrano, v soboto
23. septembra ob 18. uri
NA PROSLAVO
OBLETNIH SPOMINOV
PREŠERNA,
KETTEJA,
DETELE,
MEDVEDA,
VELIKONJE,
združeno z deli iz nove emigrantske književnosti.
Sodelujejo: pianist g. **Anton Soler, moški oktet Gallusa** in **najboljši izbrani recitatorji.**
Vstopina: prostovoljni prispevki.

OSEBNE NOVICE

Poroke. V San Martinu, prov. Bs. Aires, sta se v soboto, 2. septembra t. l. poročila gdč. **Ivanka Ilc** iz Goriče vasi pri Ribnici in g. **Anton Lavrenčič** iz Planine nad Vipavo. V kapeli sv. Magdalene v floridski fari sta stopila v soboto 9. septembra pred oltar g. **Vasle Mirko** in gdč. **Mija Kramerjeva.** V cerkvi Nuestra Sra de Candelaire sta pa v soboto sklenila zakonsko zvezo tudi g. **Andrej Repič** in gdč. **Ljudmila Repič.** Mladim zakonskim parom ob vstopu v novo življenje želimo vso vrečo.

Mendoza

Dva važna dogodka smo zopet doživeli v naši provinci, ki nista sicer zajela vse naše slovenske skupine, a sta gotovo pomembna še za širšo slovensko javnost in ne le za Slovence v Mendozi.

V nedeljo, 20. avgusta, je naš pevski zbor pel pri pontifikalni maši, ki jo je opravil tuk. škof **Msgr. Alfonz Marija Buteler** v župni cerkvi Srca Marijinega.

Mimogrede naj kot posebno zanimivost še omenim, da imajo v tej cerkvi krasen nov kip fatimske Matere božje, ki ga je portugalski konzul daroval cerkvi in osebno prinesel prav iz Fatime.

Na praznik narodne zaščitnice **sv. Roze Limanske** pa je bil zbor povabljen, da poje pri slovesni peti maši **v Santa Rosa,** manjšem kraju naše province na poti proti San Luisu. Tu župnikuje naš rojak **č. g. Tomažič.** Dela ima nič koliko. Upravlja poleg župnije Santa Rosa še ono v La Pazu in tako vsako nedeljo preroma 60 km, da more darovati na raznih krajih po tri sv. maše.

Za ta praznik se zbere v Santa Rosa obilo ljudstva in predstavništva cerkvene in svetne oblasti.

S posebnim avtobusom smo oddrčali v jutranjih urah iz Mendoze. Imeli smo lepo priložnost na 80 km. dolgi poti po glavni državni cesti Carril Nacional, ki našteje od Buenos Airesa do Mendoze okoli 1100 km, opazovati, kako globok življenski pomen ima za te kraje beseda "riego" — umetno namakanje. Dobrega pol pota tja do San Martina in še malo čez, so brzele mimo nas nepregledne dolge vrste nasadov vinske trte, breskev, hrušk in oljk, obdanih z vitkimi topoli — "alamo", vse do tam, do koder nas je v obcestnem jarku spremljal potoček, ki ob vsaki hiši, pri vsakem posestvu ob določenem času za določeno dobo krene med brazde in obliva posamezne sadike. Tu šele zares spoznaš, kakšne važnosti, da, bistvenega pomena, je za rodovitnost in bogastvo naše province namakanje; saj dežja skoro ne poznamo. Tudi po cele mesece se nam ne zoblači nebo.

In ko je potoček usahnil, smo se znašli naenkrat v pusti pampi, prerasli z nizkim grmičevjem in jarillo, ki jo posušeno kurijo za tolikanj obrajtani "Asado" — na žerjavici pečeno meso.

V Santa Rosa, preprostem, a še kar ličnem manjšem kraju — ves departamento šteje okrog 8.000 prebivalcev in je spet bogat na sadju in vinski trti je bil pred cerkvijo že velik živ — žav. Našega žegnajskega raspoloženja sicer ni bilo, a ljudje so se zbirali peš, na kolesih, na konjih, na vozovih in vseh vrst avtomobilih. Tudi najrazličnejših kričavih prodajalcev od podobic sv. Roze pa do pisanih balončkov ni manjkalo.

Ob enajstih se je cerkev napolnila in ob zvokih godbe je prispel iz Mendoze guverner Ten. cnel **Don Blasio Brisoli** v spremstvu ministrov in drugih predstavnikov oblasti. Za tiste, ki niso mogli v cerkev, so vso slovesnost prenašali na trg po zvočnikih.

Škofa je naš zbor pozdravil z mogočno **Tu es Petrus,** ki jo je prav za to priliko ublasbil ravnatelj **M. Bajuk.** Ko je škof blagoslovil argentinsko zastavo, je zbor zapel **Salva al Pueblo Argentino.** Po slovesni peti maši, pri kateri je pel latinsko mašo tudi naš zbor, je bila še birma.

Popoldne je pevce obiskal v župnišču prevzv. g. škof Zahvalil se je za dovršeno petje in v krogu ostale duhovščine z vidnim užitkom poslušal našo slovensko pesem, pesem o slov. Aconcagui **"Oj Triglav moj dom"** in mehko občuteno domorodno **"Kdor ima srce".** Podrobno se je zanimal za naše izseljensko življenje v Mendozi, za našo slovensko mašo, koliko rojakov jo obiskuje in koliko mendoških domačinov. Poudarjal je, da kot katoličan iskreno čuti z našo usodo in ponovno izjavil, da želi v bližnji bodočnosti ob našem lepem petju v veliki frančiškanski baziliki, kjer naj bi se zbrali v katoliški skupnosti vsi mendoški Slovenci in domačini, darovati slovesno sv. mašo za našo tolikanj preizkušeno staro domovino. Vsi smo čutili, kako se je osebnost prevzv. g. škofa, do katerega smo dotlej doživljali nekako spoštljivo nedostopnost, ob teh kratkih trenutkih po slovenski pesmi nam iskreno in prisrčno približala, ko je prav podomače kramljal z nami.

Tudi g. Tomažič je bil vesel obilnega sadu v svojem novem božjem vinogradu; saj je baje uspeh v primeri s preteklostjo številčno in versko pokazal velik napredek.

Kasneje je bila še procesija, v kateri so nosili s cvetjem okrašen kip sv. Roze. Na čelu procesije je stopal s škofom tudi guverner naše province z vsemi ostalimi predstavniki javnih oblasti.

Tudi veselja in zabave med našimi pevci ni manjkalo; saj se zares počutijo kot ena složna pevska družina. Naš trud pa je bil spričo vsega v resnici bogato poplačan s pomembnim in dalekosežnim uspechom.

KASTELJANSKO - SLOVENSKI SLOVAR

Poročali smo že, da je v pripravi izdanje Kasteljansko - slovenskega slovarja, ki nam je vsem zelo potreben. Da bo pa slovar lahko čim prej izšel je potrebno, da si ga čim več ljudi naroči že v prednaročilu.

Kasteljansko - slovenski slovar stane v prednaročilu 35 pesov. Kot prvi del vplačila v prednaročbi je treba plačati 20 pesov, ostalih 15 pesov pa ob izidu Kasteljansko-slovenskega slovarja. Pozneje bo slovar stal 40 pesov ali pa še več.

Prednaročila za Kasteljansko-slovenski slovar sprejema pisarna Društva Slovencev na Victor Martinez 50 ali pa Dušnopastirska pisarna istotam. Pri pošiljanju denarja za prednaročilo po pošti pa naslavljajte giro postal na: Rev. Juan Hladnik, Victor Martinez 50, Buenos Aires.

HUGO WAST 36.

666

DRUGI DEL IVANE TABOR. — POSLOVENJENO S PISATELJEVIM DOVOLJENJEM.

Od svoje strani pa je zopet argentinsko ljudstvo samo po sebi čutilo, da so ti ljudje po svojih čudnih običajih pripadniki drugega sveta, da so se razkropili po vseh deželah sveta kot romarji, prepasani s pasom in s palico v rokah, pripravljeni spet da gredo naprej...

V teh dneh meseca 'tammuza', ki je padel med nekdanja meseca junij in julij, v najhujši čas buenosaireške zime, ko je ljudstvo, pobesnelo zaradi samoumora 5000 šivilj, rohnelo po klubih je nekdo izmed govornikov vprašal — in vprašanje se je razširilo kot tisočkrat ponovljen odmev po zvočnikih radia: "Hočete vedeti, kdo so tisti, ki so vlili v srca 5000 šivilj zagrenjenost in jih zastrupili še prej, preden so same vzele strup?"

V drugačnih časih, ko so bili med narodom še menihi, bi govornik zavpil s stisnjeno pestjo: "Iščite jih v spovednicah, v cerkvah v samostanih!"

Zdaj pa je rekel drugače: "Iščite jih po prodajalnicah, menjalnicah, na vseh tržiščih, v vseh bankah, ki so prav tako njihove..."

In ljudstvo, ki ljubi jasno sintezo, ni moglo pričakati konca besed, temveč je pretrgalo govorniku besedo in zavpilo na vse grlo: "Judje!"

Beseda se je razletela po vseh predmestjih, kjer se je še kadilo iz pepela prodajaln "Tisoč zelenih vrat", ter je vžgala najhujša preganjanja semitov, izmed vseh kar jih hrani v spominu zgodovina Izraelskega naroda.

Zdaj ni šlo več za nekaj zakonov, ki naj določijo denarno kazen za takšno in takšno delovanje, ali ki naj prepovedo take in take izjave. Zdaj ni bila vlada, ki organizira to preganjanje, temveč neodgovorna množica, drhteča v vročici in željna krvi hoteč ponoviti — in je še povečala — sramotno zgodovino v Španiji v apokaliptičnih letih 1936 do 1938.

Ponovila in povečala je tiste 'Čeke' ali "ljudska sodišča", ki so ubijala vsakogar, kogar iz boljše družbe so dobile v roke; tiste predsednike predmestnih odborov, pijane oblasti, ki so praznili muzeje in zažigali samostane; tiste "miličnike", drhal, oboroženo po vladi, a navdihnjeno po ložah, ki je vdirala v domove svojih žrtev ob zori, da jih povabi v tedanjem žargonu "na jutranji sprehod", pa jih je nato nagomilala v korito vodnjaka ali na dvorišče polila z bencinom in žive sežgala; tiste božjastvenike od umorov, ropov in požigov, ki so hoteli iztrebiti katoličtvo z mučenjem dvajset tisoč menihov, moških in ženskih, posvečenih, da ljubijo Boga in služijo bližnjemu; tiste cestne barabe, ki so povzročile polj milijona umorov, pa so jih sedanji njihovi učenci v Argentini po številu in umorih še povečali in prekoračili".

Vse to se je ponovilo v teh dneh.

To niso bili več zakoni in protižidovski dekreti v drugi svetovni vojni! Če bi bilo tako z žrtvami leta 1995 bi se vsa zadeva končala s pobitjem nekaj izložb, z izropanjem nekaj milijonov izmed milijonov, ali pa z odpravo v koncentracijska taborišča. Ah! Vse to, kar diši po papirju in kancliji, ljudstvo" zavrača! "Ljudstvo" je vse bolj "ekspeditivno", zlasti če ni privezano na vrsto bajonetov ali strojnic.

Nož v grlo ali v čeva! Kaj boš raziskaval in ugotavljal, ali je umorjenec bil resnično "izkoriščevalec delavskega razreda" ali prav tak "ubog hudič", izkoriščan, čeprav je nosil dolgo talmudsko brado; prav tako po drugih še bolj pretkanih židih ali brezbožnikih!

Bilo je strašnih trideset dni, v katerih se je vsa "doktrina" zreducirala na dva pojma: Dvigni pest in zakolji žida!

Gorje tistim, ki so v letih uspevanja naslikali na vrata svojih trgovin židovsko šesterokrako zvezdo, ali pa dali na izobesek hebrejski napis!

Od teh niso zahtevali dokumentov...

Te so nagomilali v svoje rokovnjaške luknje, moške, ženske in otroke, jih polili po praksi madridskih miličnikov s petroljem ter žive zažgali.

Drugič zopet so jih spekli z električnimi plamenometalci, ki so vpepelili njihove hiše z ljudmi vred do cementnega tlaku.

V teh tridesetih dneh je zbledelo vseh tritisoč let zgodovine preganjanja židov.

In dopolnila se je tisočkrat ona strašna kletev judov iz babilonske sužnjosti, naperjena proti sovražnikom iz Eimovega in Ezavovega rodu:

"Hči Babilonska, prekleta, da padeš v razvaline! Srečen tisti, ki ti bo vrnil zlo, kar si nam ga ti prizadejala! Srečen tisti, ki se bo polastil tvojih otrok, da jih trešči z glavo ob kamen!" (Psalm 138).

Bil je že šesti dan drugega tedna meseca "tammuza", ali kot bi rekli: v začetku julija, in nihče izmed govornikov, ki so iz klubov podpihovali ljudstvo, nihče izmed govorečih dnevnikov, ki so objavljali dogodke vsake ure, ni omenil nikdar imena gospe Hilde, predsednice Argentine, kljub temu, da je bila najožja sorodnica ustanovitelja "Tisoč zelenih vrat".

Vsi ti so namreč pred leti delali v prilog njene izvolitve in so zdaj prejemali od nje plačilo... Toda nekega večera je eden izmed govornikov na mitingu na Stalinovem trgu pretrgal ta molk in imenoval njeno ime.

Prav v tistem času je gospa Hilda, popolnoma mirna in trdna v zaupanju v spretnost svojih agentov, sprejela v svoji palači obisk, ki bi v manj razgibanem trenutku vzbujal veliko zanimanja in razlaganja.

Bila sta pri njej dva človeka, ki sta v davni Argentini igrala veliko vlogo: oba sta bila namreč nekoč že predsednika države. Eden imed njiju je imel že nekaj nad sto let: imel je leta "Angelskega papeža", toda ohranil je svojo veselost in temperament. V živem sokoljem pogledu je bil še mladeniško topel žar. Bil je general države in je v letu 1950 predal oblast drugemu, ki ga je zdaj spremljal k predsednici ter je izginil s politične pozornice. Pravili so, česar pa nihče ni ugotovil, da se je dal "na hladno" za trideset let in da je na ta način izpolnil že več kot sto let, ne da bi bil izgubil mladeniško svežost in zdravje. Na srečo so ga zbudili iz "gurdivanizacije" pred požigom.

Njegov spremljevalec je imel vidno

SLOVENCI PO SVETU

Avstrija

Z letalsko pošto sem dobil zadnjo številko Svobodne Slovenije s prilogo. Bil sem je zelo vesel in je nisem mogel prej odložiti, dokler je nisem vse prebral. Tudi članek o našem velikem švicarskem prijatelju Schmidu in njegovi knjigi o našem mučencu Grozdetu. V zvezi s tem Vam moram sporočiti, da je sedaj Schmid vikar v znameniti baročni stolnici v Arlesheim-u. Letošnje počitnice je preživel na slovenskem Koroškem, kamor je prišel na povabilo Družbe sv. Mohorja. Tri tedne je bil gost dobrega župnika na Radišah. Na letnem shodu slovenskega Marijanišča je v Selah pisatelj Schmid predaval o mučeniškem mladeniču Lojzetu Grozdetu in močno navdušil mladino za ta novi vzor. V tem času je obiskal skoro vse lepše kraje na Koroškem. Obiskal je Gospo sveto, Marijino božjo pot v Žihpoljah in šel skupno s koroškimi Slovenci na božjo pot na Sv. Višarje, kjer je hotel počastiti spomin naših očetov, ki so se tod borili v prvi svetovni vojni. Na Svetih Višarjah se je seznanil z mnogimi Slovenci, ki so prišli tedaj na to božjo pot iz Slovenske Primorske, tako med drugim s pesnikom Stankom Janežičem in dr. Turnškom. Tržaški Slovenci so ga povabili v Trst in Julijsko Benečijo. Obljubil je, da bo ob prvi priliki prišel in si ogledal tudi ta kos slovenske zemlje.

Te dni bo pa v Švici izšel Schmidov prevod Mauserjeve povesti **"Prekleta kri"**.

V Črni pri Prevaljah so komunisti iz zasede ubili tamošnjega župnika **Matevža Krofa**, ko je bil na poti v neko oddaljeno vas k pouku otrok v krščanskem nauku. Pok župnik je bil velik rodoljub in je zaradi svojega narodnega prepričanja v življenju veliko trpel, posebno med rugo svetovno vojno. Po vojni so ga pa stalno preganjali komunisti in so ga končno tudi umorili in tako število svojih zverstev, ki so jih zagrešili nad poštenimi slovenskimi ljudmi povečali z novim zločinom.

U.S.A.

Sem so začeli sedaj že prihajati tudi begunci, ki po prvem zakonu niso mogli. Tako je prišel pred dnevni begunec, ki je bil v Jugoslaviji od leta 1945 do 1948 ves čas v zaporih. Ko je prišel na svobodo, je takoj pobegnil v svobodni svet. Lani ga komisija še ni sprejela, letos je pa dočakal tudi to in uživa sedaj pravo svobodo.

KSKJ, največja slovenska zavarovalna družba v USA je imela v času od 19.—24. avgusta reden kongres v Milwaukee-ju. Izvoljen je bil v glavnem isti odbor s tajnikom Mr. J. Zalarjem, ki se kot glavni blagajnik močno udejstvuje tudi v Ligi.

Avstralija

Po dolgem času prihajam tudi jaz z besedo na dan. Kot je že znano, sem se tudi jaz odločil za peti kontinent, čeprav dva meseca poprej sploh še nisem nič vedel, da si bom tako daleč poiskal novo domovino.

Kot mlad begunec sem večino begunskih let preživel v spittalskem taborišču. Sedaj, ko živim v novih razmerah, lahko odkrito povem, da je bilo naše tamošnje taborišče lepo organizirano. Sedaj tudi vem ceniti slovensko skupnost. Kot dobri ljudje v taborišču so ljudje začeli izdelovati rešeta. In eno tako rešeto je vzela IRO in z njim začela rešetati po taborišču. Pri vsakem rešetanju pa nekaj odleti. Tako tudi v taborišču. In med takimi, ki so odleteli, sem bil tudi jaz. In zame potem druge poti ni bilo, kakor zapustiti taborišče. Zanesljive ljudi sem vprašal za nasvet, da bi bilo bolje. In sem se odločil za Italijo. Tukaj pa sem IRO že toliko spoznal, da me je kmalu sprejela.

Imel sem srečo in sem prišel v Rim. Naletel sem na nekega dobrega gospoda, ki mi je razkazal vse zanimivosti. Vse Slovence nas je tudi zbral, in nam izposloval avdienco pri papežu v Castel Gandolfo. Vidite, kako srečo sem imel. Leto dni kasneje sem pa bil že na barki in sem z njo mesec dni jadral po morju v daljnjo Avstralijo.

Tukaj pa živim "kot tiček na veji". Delamo pet dni v tednu po 8 ur. Delo ni pretežko, stanovanje je dobro. V poletnem času je malo bolj vroče. Zdaj pozimi je pa ravno tako kot pri nas spomladi. Dežuje dostikrat. Zdaj že 14 dni nismo nič delali, plačo pa bomo dobili vseeno. Ne bi bil nikdar verjel, da so Avstralijanci tako prijazni. Povečini so dobri. Nas Slovencev je nekaj tukaj, pa smo tako raztreseni, da skoro drug za drugega ne vemo. Najbolj pogrešamo slovenskega duhovnika. Vsaj nekateri.

Lepo pozdravljam vse Slovence iz spittalskega taborišča, kjerkoli na svetu so. Tudi vse fante iz tamošnjega Mladinskega doma.

Nakdanji kovaški pomočnik v spittalskem taborišču **Alojzij Jesenko.**

Slovenec-samec, 30 let star, novodošel v Argentino, išče stanovanje, po možnosti s hrano pri slovenski družini v Buenos Airesu ali okolici. Ime prosilca in točnejši podatki na raspolago v upravi Svobodne Slovenije.

Na prodaj je it. pletilni stroj dolžine 60 cm. znamke LANOFIX
Naslov:
Luis Šeruga
SANTIAGO DEL ESTERO 1932
Piñeyro - Avellaneda

manj let, zdel pa se je na vid, da ima isto vrsto let; bil je pa prav tako zdrav in svež kot on, malo višji in seveda debelejši; svoj čas je napravil kariero kot mornar in je prišel do admirala.

Ta dva človeka sta bila nespravljiva nasprotnika anarhistično marksistične vlade. Več kot enkrat je policija poslala svoje najboljše "strokovnjake" da so pazili nad njuno "usodo".

Težki vzroki so morali biti, da sta zaprosila gospo Hildo, predsednico, za to avdijenco.

V trenutkih, ko so se rušili stebri njene oblasti, je gospa Hilda bila mišljenja, da ne bi bilo prav, če bi zavrnila pogovor s človekoma, o katerih je vedela, da sta voditelja skrite sekte argentinskih nacionalistov, ter jim je dala vedeti, da ju pričakuje na današnji dan ob 65. uri t. j. po naše ob štirih popoldne.

Z največjo natančnostjo sta prišla v spremstvu tajnega policista oba čudna obiskovalca pred vhodna, z električnim tokom zavarovana vrata. Bila sta general **Falučo Cabral** in admiral **Rosendo Zia.**

Del žičnih električnih vrat se je tihoma odprl in obe osebnosti sta vstopili v palačo.

Bila je ura, ko bi nobena življenska zavarovalnica ne hotela več zavarovati gospe predsednice Hilde, kajti njeno življenje ni bilo vredno več ene "panchosierre".

Konec drugega poglavja.

Tudi pri železnici so se izkazali. Pri ljubljanskem železniškem ravnateljstvu že dve leti posluje "prometno gospodarski center". Njegova naloga je paziti na disciplino pri prevozu blaga po železnici. Kakor so vsi slični "centri" odpovedali, se je v svoji nesposobnosti in birokraciji zadušil tudi ta center. In tako so samo julija stojnine zaradi prekoračenih nakladalnih in razkladalnih rokov narasle na rekordno vsoto **štiri milijone dinarjev.**

PISMO IZ BELGIJE

Po odstopu kralja

Reakcija antileopold i s t o v , predvsem komunistov in socialistov po kraljevem povratu je bila tako hitra in širokopotezna, da so bili vlada, vojska in proleopoldistična masa tako zaprepaščeni, **da niso znali dati nobenega odločnega odgovora. Vse je bilo pod vtisom terorja in sabotaž komunistov ter socialistov, da so morali ostati doma tudi tisti, ki bi radi šli na delo.** Mnogo delavcev se vsak dan vozi na delo. Ko so pa komunisti odvili tračnice, na cesto pa nasuli žeblje, prekinili delo v električnih centralah... so s tem paralizirali promet, proizvodnjo, deloma celo premike čet.

Vlada si ni upala prav nič proti nahujskani in nasilni množici komunistov in socialistov. Niti ni vedela kaj naj napravi z vojaštvom, ki ga je odpoklicala iz Nemčije. V tem napetom in sramotnem položaju je kralj raje odstopil. **Nasilje je zmagalo nad pravico in "Moskva je odnesla zmago nad nami", kakor je pred par dnevi napisal senator Pierre Nothomb. Kralj se je vrnil potem ko je na podlagi demokratičnih svoboščin ljudstva dobil absolutno večino glasov; in kapitulirala je vlada, ki je imela popolno večino v parlamentu, dobljeno na javnih, tajnih demokratičnih volitvah. Zmagala pa je poulična politika.**

Kriza demokracije. Ob tej priliki se je pokazala v polni luči. "Demokratična" praksa socializma je dosegla isto stopnjo kot jo ima komunistična partija. Kakor pri večini nelepih političnih dejanj evropske zgodovine, so tudi pri tem imeli veliko vlogo sosedi onstran Kanala. In potem pravijo, da bodo ti ljudje — združili Evropo! Na podlagi kakšnih načel in kakšne prakse?

V vsej stvari je velikega pomena delo in taktika **komunistične** partije. Le-ta je dobro pripravila svoje sile, omrežila **socialiste in skrbno manevrirala. Pretekli dogodki so bili ena najlepših prilik za vežbanje dobrih partijcev, njih revolucionarne iznajdljivosti in bojevniške udarnosti.** Pokazali so vsem, ki še vidijo, **kako je možno narediti revolucijo sredi belega dne.** Ljudje na zapadu namreč mislijo, da so revolucije značilnost balkanskih in vzhodnih narodov, ki še niso na stopnji sodobne civilizacije, ki imajo še dozo "divje" krvi. Sedaj pa je država kot Belgija, ki ima enotno protikomunistično vlado, vso vojsko in policijo v svojih rokah, bila prav na robu prevrata. Brez boja bi lahko država padla v roke sovražnika. Bile so le tri smrtne žrtve, od katerih nek Jugoslovan prav po nesreči.

Dogodki so se tako hitro razvijali, da je šlo že preko načrta socialističnih voditeljev. Zgubljali so namreč že oblast nad množico, ki so jo potlej ščuvali. Zato se je lotevala že njih neka zaskrbljenost in so bili zadovoljni, da se je stvar tako hitro rešila.

Čeprav je "kraljevo vprašanje" dobilo neko rešitev, je vendar ostalo razburjenje med kraljevimi pristaši, ki se kaže predvsem v **krščansko - socialni stranki.** V njej vlada precejšnja napetost in to v taki meri, **da vodstvo odlaša sklicanje strankinega kongresa, ki bi so moral vršiti. Nezadovoljstvo je posebno močno v flamskem — torej številčno najpomembnejšem — delu stranke.**

Sliši se, da so bili v prejšnji krščansko - socialni vladi pod vodtsvom g. **Jean Duvieusart** — a nekateri ministri, ki niso bili pristaši vrnitve kralja Leopolda. Omenjajo bivšega ministra za kolonije **P. Wigny**, bivšega ministra za gospodarstvo **Eyskens**... Le-ta, zadnji, je vpliven flamski politik. Zato se marsikateri zelo veseli, da se najde tudi kak flamski član krščansko - socialne stranke v vrstah proti kralju Leopoldu, saj tako ni več mogoče trditi, da bi bili v stranki antileopoldisti le nekateri Valonci, Flamci pa vsi kompaktno za kralja. Na ta način bi nastale za strankino enotnost težke posledice. Vsekakor pa živi stranka v precejšnji krizi in je nevarnost odcepitve raznih frakcij. Precej bo odvisno od sposobnosti najvplivnejših, če bodo znali harmonizirati v okviru stranke različne struje, ki si med seboj očitajo **krivdo za omahovanje in nedoslednost** ob reševanju "kraljevega vprašanja".

Nekateri celo mislijo, da je deloma le verjetna obnovitev **flamske nacionalistične organizacije**, stranke, ki je bila pred vojno in med vojno (ko je sodelovala z okupatorjem) znana kot V. N. V. Vleamse National Verbond). Tako bi se krščanskosocialne vrste znatno oslabile, kakor bi odklon v nacionalizem ne ojačil flamske katoliške skupnosti.

J. A.

La libertad, ídolo de los pueblos libres, es aún despreciada de los siervos, porque no la conocen.

San Martín

OBVESTILA

Slovenska kmečka družina dobi lahko zaposlitev na velikem posestvu pri Slovencu v Misiones. Zagotovljeno ima stanovanje v hiši na posestvu. Glede delovnih pogojev, zaslužka in vsega ostalega bi se bilo treba dogovoriti z gospodarjem in si razmere na posestvu tudi pred nastopom službe ogledati. Naslov lastnika je na razpolago v uredništvu Svobodne Slovenije.

Lastnikom stavbišč v Lanusu

V nedeljo dne 17. septembra t. l. ob pol treh popoldne bo interesentom na razpologo naš inženjer za razmetjitve v notranjosti parcel. Posloval bo na stavbiščih v Lanusu. Vabljeni so zlasti oni, katerih stavbišča nimajo povsem pravokotne oblike.

Odbor

Društveni oglasnik

Natečaj

Slovenci nimamo **uradne narodne himne.** Največ se je uporabljala kot taka **"Hej Slovenci"**, včasih pa tudi **"Lepa naša domovina"**, ki so jo Hrvati proglasili za svojo himno, ali pa kaka druga.

Da bi novi naseljenci in protikomunistični Slovenci imeli skupno narodno himno razpisuje **"Ddruštvo Slovencev"** v Buenos Airesu natečaj za besedilo **"Slovenske narodne himne". Tega natečaja se morejo udeležiti vsi v svobodnem svetu živeči slovenski pesniki.**

Himna naj ima najmanj dve kitici. Besedilo mora biti tako, da bo primerno za petje pri narodnih in drugih prireditvah, kakor tudi pri cerkvenih slovesnostih.

Za besedilo, ki ga bo razsodišče sprejelo kot najboljšega, bo takoj razpisan natečaj za melodijo.

Razsodišče bo sestavljeno iz predstavnikov slovenskega kulturnega in javnega življenja v svobodnem svetu.

Za najboljše delo, ki ga bo razsodišče sprejelo, razpisuje "Društvo Slovencev" v Buenos Airesu 500.— pesov nagrade.

Besedilo Slovenske narodne himne je treba poslati do 28. februarja 1951 v zaprti kuverti na naslov: **"Društvo Slovencev"** (razsodišče za Slovensko narodno himno), **Victor Martinez 50, Buenos Aires.** V tej kuverti z besedilom himne mora biti vložena še druga kuverta z geslom ali številko, v kateri pa mora biti ime in priimek in natančen naslov pesnika, ki delo pošilja.

Društvo Slovencev
v Buenos Aires

Buenos Aires, 7. septembra 1950.
Año del Libertador General San Martin

Goriška Mohorjeva družba bo letos izdala ponatis Jelenove povesti **"Ograd"**, **Koledar** in **še eno knjigo.** Cena še ni določena, bo pa nizka. Kdor si želi naročiti te knjige, lahko to stori v pisarni Društva Slovencev, Victor Martinez 50. Plačal jih bo ob prejemu.

DOBER TEK!

NEDELJA: Kosilo: juha z jajčno kašico, karfijola z maslom in drobtinami, ocvrti piščanci, solata, čokoladna potica, sadje, črna kava; **večerja:** mesna solata z majonezo, čokoladna potica, čaj.

PONEDELJEK: Kosilo: koštrunova obara, beli žganci, sadje; **večerja:** sesekljani zrezki, krompirjeva solata, kompot.

TOREK: Kosilo: goveja juha z rižem, govedina z opečenim krompirjem in solato, pomaranče; **večerja:** krompirjevi ocvrti hlebčki, zeljnata solata, čaj.

SREDA: Kosilo: pretlačena grahova juha, sesekljana pečenka v omaki, krompirjev pure, endivija solata, jabolčni kompot; **večerja:** ocvrta jetra, solata, čaj.

ČTRTEK: Kosilo: segedinski golaž, krompir v kosih, palačinke s sirom; **večerja:** naravni zrezki z jajcem, solata, sadje.

PETEK: Kosilo: fižol z makaroni, sirov zvitek; **večerja:** jabolčni pečenjak, kompot.

SOBOTA: Kosilo: karfijolina juha, rižota iz svinjskega mesa, solata, sadje; **večerja:** volovska očesa, fižolova solata, čaj.

Igralska Družina Narte Velikonja
NEDELJA 1. OKTOBRA 1950. OB POL ŠESTIH
Salezijanska dvorana na Belgrano
WILLIAM SHAKESPEARE
LJUBEZENSKA TRAGEDIJA
"ROMEO IN JULIJA"
Uprizoritev po izvirni zamisli Nikolaja Jeločnika
Vstopnice v predprodaji v "Papelería Santa Julia", Victor Martinez

Trgovina z nabožnimi predmeti in papirjem
"SANTA JULIA"
VICTOR MARTINEZ 39
NUDIMO VAM LEPO IZBIRO KOT:
kipe, podobe, slike, križe, kropilčke, srebrne pozlačene svetinjice, verižice, razne obeske, zlate obeske za ure.
PODOBICE vseh vrst, tudi za krst in prvo obhajilo. Sveče in kadilo.
ŠOLSKE POTREBŠČINE: zvezke, pisemski papir vseh vrst, peresa in svinčnike.
RAZGLEDNICE za voščila in mesta Buenos Aires.
NALIVNA PERESA in BIROME za vsak okus.
ALBUME in vogličke za albune.
ŽEPNE notese in beležke.
MISALE: Kasteljansko - latinski.
Vse te predmete pogrešaju v domovini. Napravite jim veselje, če jim jih pošljete, ker tega doma nimajo. Pomagajte jim. Pridite, oglejte si!

DARILA
ŽIVILA, TEKSTILNO BLAGO, ZDRAVILA.
ZA VSE DRŽAVE.
Iz Buenos Airesa pošiljamo 5 kg težke pakete v Jugoslavijo, Avstrijo, Nemčijo, Čehoslovaško in druge države: Posteljnino, srajce, blago, čevlje, usnje, rabljeno obleko: mast, slanino, šunko, med, salame in čokolado.
PANETH y Cia.
DIAGONAL NORTE 501 — Of. 810
T. E. 30-7352

"CASA BOYU"
OLAZABAL 2336 (pol kvadre od ogla Cabildo 2300) Tel. 76 - 9160
OPOZORJAMO ne veliko in lepo izbiro ur švicarskih znamk in sicer RECORD, UNVER, DELOS, HIDALGO, v najmodernejših oblikah. — Vse imajo triletno jamstvo, so avtomatične in protimagnetične.
POPRAVILA UR IN ZLATNINE — TOČNO IN ZANESLJIVO
Vsak dan odprto do 20 ure, ob sobotah popoldne pa se lahko zglasite v našem stanovanju, ki je v isti hiši Olazabal 2338 Dto. 5

CENENI PAKETI-PRVOVRSTNO BLAGO
VSI PAKETI SO ZAVAROVANI PROTI IZGUBI
Zahtevajte naš novi cenik!
"TRANSITO"
ENCOMIENDAS INTERNACIONALES
URADNE URE: OD 9. DO 18.
CANGALLO 439, Oficina 602 T. E. 34 - 9185

Imprenta "Dorrego", Dorrego 1102, Buenos Aires. T. E. 54-4644